

MUSICOLOGY

Мистецька палітра творчості Романа Сов'яка
(До 80-річчя від дня народження)

Л. П. Філоненко, О. М. Німилевич

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Corresponding author. E-mail: olnim@ukr.net

Paper received 03.05.20; Accepted for publication 19.05.20.

<https://doi.org/10.31174/SEND-HS2020-232VIII40-11>

Анотація. У статті розглядається життєвий та творчий шлях науковця, дослідника творчості видатних українських композиторів, диригента, педагога і музично-громадського діяча Романа Сов'яка. Проаналізовано книжку про самотнього митця з Бойківщини, його Сонату для фортепіано ля-мінор, а також перевидання монографії Р. Сов'яка про о. Остапа Нижанківського. Музично-естетичний аналіз фортепіанної Сонати ля-мінор Р. Сов'яка, поданий у статті, стверджує, що композиція великої форми написана в класичних традиціях з елементами романтизму. Цей твір стане вагомим внеском до українського паністичного концертного і педагогічного репертуару.

Ключові слова: Роман Сов'як, диригент, науковець, композитор, навчально-методичний посібник, соната для фортепіано, хоровий фестиваль хорів.

Вступ. До історії старовинного Дрогобича вписані цікаві сторінки мистецької спадщини і глибоких традицій. Тут жили, навчалися і творили світочі української культури. Місто славиться хоровими традиціями як давніми, так і сучасними. Тут, в різні часи, завжди діяли потужні хорові колективи, які славилися високим мистецтвом, чудовим співом. Працювали і продовжують творити відомі диригенти, хормейстери, керівники хорових колективів, серед яких: о. А. Рудницький, о. С. Сапун, Б. П'юрко, М. Іваненко, Т. Дуб, М. Камінський, І. Городиський, С. Гавришук, С. Стельмашук, М. Бурбан, Р. Сов'як, С. Дацюк, О. Цигилик, П. Гушоватий, Я. Кулешко, М. Гірняк, В. Гушак, М. Ковальчук, С. Салій, І. Циклінський та багато ін.

Короткий огляд публікацій по темі. Мистецька діяльність Р. Сов'яка фрагментарно висвітлювалася у дослідженнях М. Загайкевич, А. Мухи, О. Яцківа, М. Шалати, М. Бурбана, а також у кандидатських дисертаціях О. Майчика «Композиторська творчість західноукраїнських хорових диригентів-практиків другої половини ХХ ст.» і Л. Мартиніва «Етапи професіоналізації музичного життя Дрогобиччини».

Мета статті полягає в розкритті життєвого та творчого шляху науковця, диригента, педагога і музично-громадського діяча Романа Сов'яка в контексті аналізу книжки про самотнього митця з Бойківщини, його Сонати для фортепіано ля-мінор, а також перевидання монографії Р. Сов'яка про о. Остапа Нижанківського.

Матеріали та методи. Стаття ґрунтується на працях сучасних авторів, що займаються вивченням композиторської і музикознавчої діяльності українських диригентів і на виданнях музичних творів і наукових праць Р. Сов'яка. Застосовано методи аналізу та синтезу.

Виклад основного матеріалу. До історії української музичної культури Роман Сов'як увійшов, передусім, як відомий композитор, диригент, науковець й музично-громадський діяч. Народився митець у селі Лішня Дрогобицького району Львівської області 9 червня 1939 року. Закінчив диригентсько-хоровий факультет Львівської державної консерваторії імені Миколи Лисенка у 1962 році (клас диригування народного ар-

тиста України, професора Євгена Вахняка), працював викладачем у Львівському музично-педагогічному училищі (1959-1962), Хмельницькому музичному училищі (1962-1964), від 1965 до 2007 року в Дрогобицькому педагогічному університеті імені Івана Франка. Паралельно був завідувачем музичною частиною та диригентом Львівського обласного музично-драматичного театру імені Юрія Дрогобича (1965-1968) [9].

У 1984 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Становлення і розвиток західноукраїнського романсу ХІХ – початку ХХ сторіччя». 1992 року митець став членом Національної Всеукраїнської музичної спілки, а від 1999 року – Національної спілки композиторів України. У 1991 році Р. Сов'як отримав вчене звання доцента, а у 2002 – професора.

Роман Сов'як є автором хорових та сольних композицій, обробок народних (козацьких, стрілецьких, повстанських пісень), музики до драматичних творів, окремих інструментальних творів (Соната для ф-но, Прелюдія і Елегія), дитячих пісень. Як композитор Роман Сов'як відзначений Дипломом другого ступеня обласного конкурсу патріотичної пісні за солоспів «Зорі матері» (Львів, 1984), Дипломом другого ступеня республіканського конкурсу за «Український марш» для духового оркестру (Київ, 1989), Дипломом другого ступеня за сольні пісні, виконані на першому Регіональному фестивалі-конкурсі українського солоспіву ім. В. Заремби (Хмельницький, 2002) за твори «На Соловецьких островах» й «Зелений явір» (сл. І. Франка, виконавець Назар Тацішин). Митець відзначений почесними грамотами Міністерства освіти України (1988), Всеукраїнської музичної Спілки (1989, 1999), Львівської облдержадміністрації (1997, 2002) а також нагороджений медаллю Степана Бандери (2005). Від часу створення народної чоловічої хорової капели «Бескид» (ДДПУ ім. І. Франка) Р. Сов'як був її учасником і диригентом, а в 90-х роках і до відходу в вічність був її головним диригентом й мистецьким керівником [7]. У цей час знаменитий колектив став дипломантом першого конкурсу козацької пісні «Хортиця» (Запорі-

жжя, 1990), міжнародного фестивалю духовної пісні (Кошице, 1993). До репертуару хору входили кращі зразки зарубіжних композиторів й перлини української музики [8, с. 164].

До основних наукових праць вченого віднесемо «Пісенний фольклор у романсах С. Людкевича» (Народна творчість та етнографія, № 5, 1982), монографію «Остап Нижанківський. Нарис про життя і творчість» (Дрогобич: Відродження, 1994, 2005), публікації з питань музичної шашкевичіани, шевченкіани та франкіани. Основні музичні твори: Солоспіви та хори на слова М. Шашкевича «Збірник музичних творів на слова М. Шашкевича» (Вінніпег, 1992), авторські збірники хорових творів – «Ти воскресла, моя Україно!» (Дрогобич, 1992) і «Зродились ми великої години» (Дрогобич, 2003), а також авторський збірник солоспівів «Калинова Галичина» (Львів, 1997) [1, с. 117].

У науковій царині митця – дослідження сольної та хорової музичної культури західноукраїнських композиторів XIX – початку XX сторіччя, пошуки нових наукових методів, особливо щодо взаємодії фольклорного і професійного в творчості С. Людкевича, О. Нижанківського, В. Барвінського, Н. Нижанківського та ін. [3]. Романом Сов'яком написано понад 70 статей, тез, рецензій, видруковано 25 наукових музикознавчих й методичних публікацій, побачили світ чимало музичних творів, проте в рукописах залишилось майже 140 композицій й музика до шести драматичних вистав. У планах митця було написання ще багатьох наукових публікацій й музичних творів, але 11 грудня 2007 року він відійшов у засвіти.

У 2014 році вийшла книжка про життєвий і творчий шлях Романа Сов'яка [2]. Вона матиме важливе значення для сучасного музикознавства і музично-педагогічної думки, адже стосується постаті митця і людини, яка займає значне місце в культурно-освітньому житті України. Примітно, що перше знайомство читача зі збіркою спогадів і матеріалів відбувається на підставі солідної статті ректора Дрогобицької духовної семінарії, отця-доктора Мирона Бендика, яка проливає світло на викладання Р. Сов'яком історії української духовної музики для майбутніх дяків і регентів. Власне у цій публікації з'явилася праця (конспект лекцій) Р. Сов'яка «Українська духовна музика (від найдавніших часів)» ще недрукована до сьогодні. Статті професора М. Шалати суттєво поглиблюють знання про творчу спадщину композитора, зокрема, про збірку «Ти воскресла, моя Україно!» (1992), монографію про священика, композитора, диригента Остапа Нижанківського (2005), а їхні близькі товариські стосунки відображені у поезії «Романові Сов'якові». Наукові розвідки О. Яцківа (про збірник патріотичних пісень), Л. Філоненка (про хорові твори Р. Сов'яка на слова І. Франка), П. Гушоватого (пісенна «Бескидіана» композитора) розглядають композиторську спадщину, аналізують хорові й вокальні композиції. Праця М. Логойди досліджує життєві й мистецькі сходинки Р. Сов'яка. У статтях У. Молчко і С. Стефанишин відкриваються творчі взаємини Р. Сов'яка з поетами В. Романюком (Стрий) та М. Шалатою (Дрогобич), які втілились у музичних композиціях.

Вагоме місце у виданні займають мемуарні матеріали, серед яких вирізняються спогади видатних музика-

нтів, диригентів, музикознавців, поетів, колег, друзів композитора авторства І. Гамкала, С. Дацюка, С. Стельмашука, В. Грабовського, В. Фрайта, К. Сятецького, Й. Фиштика, О. Циглика, О. Яцківа, М. Герети, М. Бурбана, С. Салія, Я. Кулешка, В. Сидорака, В. Гнучої, О.-Й. Ліщинського, Б. Давида, Й. Йосифіва, М. Прокопець, М. Михаця, П. Сидорчука, Р. Пастуха, які відображають навчання з Р. Сов'яком, співпрацю з ним у різних хорових колективах, якими він керував, гастрольні поїздки, музикознавчу діяльність та композиторську спадщину. Не менш цікавими є згадки колишніх учнів і колег Р. Сов'яка, які сьогодні стали відомими музикознавцями, диригентами, співаками, педагогами: І. Бермес, І. Кліш, А. Славича. Помітним внеском у дослідження творчої спадщини Р. Сов'яка стали розвідки: краєзнавця, педагога, брата композитора П. Сов'яка (про родинне село, батьків, представників славного українського роду), доньки Д. Сов'як, племінниці Л. Лужецької, які окреслюють гуманні, добросердні риси митця.

У виданні вперше публікується вокальний твір з присвятою Роману Сов'яку авторства Лілії Кобільник, а також чотири оригінальні композиції Р. Сов'яка («Зродились ми великої години». Марш Організації Українських Націоналістів на вірші Олеся Бабія; «Пісня про Євгена Коновальця» на слова Романа Пастуха; «Балада про Крути», слова Богдана Стельмаха; опрацювання повстанської пісні для мішаного хору «Подай, дівчино, руку на прощання»), які стануть добрим дидактичним та репертуарним матеріалом для хорових колективів та студентів-диригентів і вокалістів.

Окремо варто звернути увагу на бібліографію Романа Сов'яка, підготовлену до друку Л. Філоненком і О. Німілович. Вона містить: дослідження, статті, тези доповідей, рецензії; наукові, музикознавчі, методичні статті та рецензії в рукописах; виступи на науково-практичних конференціях; перелік опублікованих у різних виданнях музичних творів; музику до драматичних вистав. Чимало позицій становлять музичні твори Р. Сов'яка в рукописах, які ще чекають на своє опрацювання, систематизацію та видання силами послідовників, однодумців і колег.

Відомий митець з Прикарпаття – Роман Сов'як – був не тільки автором хорових, вокальних, симфонічних творів, обробок українських народних пісень, музики до театральних постановок тощо. Судилося митцеві працювати й в камерно-інструментальному жанрі. Соната для фортепіано ля-мінор [4] чи не єдиний твір митця для цього інструменту. За своїм задумом це досить оригінальний твір, який пронизаний весняними настроями, пробудженням природи і хоча основна тональність мінорна – у ній панують танцювальні елементи, ефекти гірських потоків, використання фольклорних інтонацій й пісень рідної Бойківщини. Можемо говорити й про риси програмності й досить чітку архітектоніку – це сонатне Allegro (експозиція, розробка й реприза з невеликою кодою).

Прем'єра Сонати ля-мінор відбулася 23 грудня 1989 року на ювілейній Академії, присвяченій 50-річчю від дня народження Романа Сов'яка. Після успішного виконання Сонати, за словами вимогливих критиків й музичних експертів, ми запропонували митцеві назвати її «Весняною», або ж «Пасторальною», на що автор без

вагань погодився. Що ж стосується самого твору, то він виписаний в класичних традиціях з елементами романтизму (чітка архітектоніка, принцип антитези, контрастність й головне – чіткий метроритм). Соната є досить непроста в технічному й піаністичному планах і виконати її на концертній естраді досить складно (маємо на увазі психоемоційний фактор, донесення до слухача образно-емоційного характеру й психологічну витримку піаніста-музиканта).

Розпочинається Соната невеликим Вступом (*Allergo vivace*), де вже зароджується головна тема, яка виписана в основній тональності й звучить у лівій руці на тлі віртуозного, насиченого дрібними і технічними пасажами, створення ефекту нестримного потоку з елементами делікатного *martellato*. Сама ж головна тема, на перший погляд, є досить строгою, звучить терціями, що підсилює танцювальний, граціозний, веселий характер з відповідними метроритмічними побудовами. Згодом, за допомогою елементів зв'язуючої партії, композитор робить відхилення у паралельну тональність До-мажор, після чого зароджується побічна партія. Вона не є контрастною до головної, а продовжує настрої й характер попередньої. Звучить у правій руці і є досить яскравою. Композитор використовує штрихи стакато, акцентуючи ноти, за допомогою чого досягає граціозного й танцювального характеру. Одночасно дуже складним є акомпанемент у лівій руці, адже фактура є романтичного плану, а в басі проходить мелодична лінія, яку необхідно уважно прослухати й оригінально подати слухачеві. Побічну тему композитор проводить через низку тональностей (від До-мажору й до ре-мінору, а згодом Фа-мажору). Складні віртуозні пасажі як у лівій, так у правій руці звучать на форте готують загальну кульмінацію експозиції. В образному плані це своєрідна танцювальна ейфорія. І раптом контраст – *subito piano* й плавний перехід до розробки.

Ця частина Сонати продовжує розвиток тем експозиції в образно-емоційному плані. Відзначимо своєрідне й оригінальне трактування танцювальних ритмів, що підсилюють весняні настрої. В основі – штрихи *staccato*, *portamento*, *non legato* й акцентовані акорди. Але тут Роман Сов'як вміло застосовує ладо-гармонічні зміни й зіставлення й за допомогою використання різних тональностей домагається тембрального багатства фортепіано, подаючи це зі смаком, без зайвих альтерованих акордів, сучасних гармоній, а лаконічними професійними й майстерними композиторськими засобами. Все це є свідченням того, що митець все ж таки добре володів інструментом й зумів досить яскраво використати свій талант при написанні Сонати ля-мінор. Зрештою, з'являються паралельні пасажі в двох руках, таємничі фрагменти у лівій руці звучать епізодично. Головна тема подається як в мінорних тональностях (ля-мінор, фа-діз-мінор), так і в мажорних (До-мажор, Ре-мажор). Таке своєрідне нагнітання (насичення) приводить до видозміненої Побічної партії, яка звучить то у ре-мінорі, Фа-мажорі або ж у Соль-мажорі. Все це готує емоційно насичену кульмінацію в кінці Розробки на *fortissimo*. Згодом, за допомогою пасажів, які чергуються в різних руках, композитор майстерно переходить до репризи. Основний музичний матеріал цієї частини звучить традиційно без змін – в основній тональності ля-мінор, що є характерним для

репризи. Але після проведення побічної партії Роман Сов'як використовує невеликий епізод, який підготовлює коду. Це є підсумком всього твору. З'являються акордові фрагменти й стрімкі пасажі й фігурації, за допомогою яких композитор досягає *fortissimo* переконливого закінчення аналізованого твору. Цей твір яскравий за своїм змістом й тематизмом і стане вдячним дидактичним матеріалом для майбутніх вчителів «Музичного мистецтва» в сучасній соціокультурній ситуації.

У 2019 році до 100-річчя від дня трагічної загибелі о. О. Нижанківського і 80-річчя від дня народження Р. Сов'яка в Стрию вийшло перевидання його дослідження про життя і творчість о. Остапа Нижанківського [5]. Ця подія відбулася за ініціативи відомого дрогобицького журналіста Романа Пастуха (головний редактор видання), славного стрийського поета, політика і громадського діяча Віктора Романюка (автор ідеї, керівник проекту) і міського голови Стрия Романа Шрамів'ята (загальний нагляд та фінансування проекту).

Р. Сов'як працював над пошуком матеріалів про священника, диригента, композитора і громадського діяча О. Нижанківського все своє життя [6, с. 218]. Презентація перевидання книжки Р. Сов'яка про о. О. Нижанківського [5] відбулася у Дрогобицькій міській бібліотеці ім. В. Чорновола 9 червня 2019 року за ініціативою міської організації Союзу Українок і збрала чимало поціновувачів української музичної культури. Вперше книжка з'явилася друком у 1994 році й одразу завоювала популярність, кілька разів перевидавалася і доповнювалася новими фактами. Захоплення автора монографії творчістю о. О. Нижанківського не випадкове, адже життя і діяльність духівника, музиканта, патріота, члена Української Національної Ради на Стрийщині, повітового комісара ЗУНРу, культурно-громадського діяча були багатограними, різновекторними і насиченими, як і творчий шлях Романа Сов'яка. У статті-епілозі до книжки Р. Пастух зазначив, що Р. Сов'як «був «неголосним, та правдивим» патріотом рідної землі. На ній маестро проклав свою неповторну борозну в музично-пісенному жанрі, урожаєм з якої послугувуватимуться і наступні покоління» [5, с. 252]. Книжка добре структурована (сім розділів), багата фактажем, дає цілісне уявлення про різномірну працю митця і духівника. У першому розділі детально подаються перипетії життєвого і творчого шляху О. Нижанківського, підтвержені архівними матеріалами (метричні книги, рукописні фонди, афіші, тогочасна преса) та спогадами колег і очевидців стосовно розстрілу священника і видатного культурного діяча польською владою на основі підлого доносу 22 травня 1919 року (цей злочин достеменно не розкритий і до сьогодні). Подальші розділи книжки висвітлюють: композиторську творчість О. Нижанківського з поданням аналізу його знаменитих хорових, камерно-вокальних, фортепіанних творів; фольклористично-збирацьку діяльність О. Нижанківського, його співпрацю з І. Франком (від якого записав чимало фольклорних зразків), М. Лисенком, Д. Січинським, М. Павликом, Б. Лепким; музично-критичну, диригентсько-хорову, музично-педагогічну, нотно-видавничу діяльність О. Нижанківського.

В аргументованих висновках автор монографії Р. Сов'як правдиво стверджував, що: «Енергійна й різно-

манітна діяльність О. Нижанківського свого часу служила ... вільному й незалежному розвитку української національної музичної культури» [5, с. 211]. Помітно збагачує видання блок світлин, які відображають різноманітні сторінки життя і творчості митця, його священничого служіння, родинних зв'язків, нотних видань. Завершує дослідження список використаної літератури. Це ошатне й змістовне видання про «Бояна Галицької землі» о. О. Нижанківського пера Р. Сов'яка, покликане на прикладі подвижницької праці о. О. Нижанківського до виховання нових поколінь талановитих представників українського народу, спрямоване на поглиблене вивчення українського музичного мистецтва та популяризацію творчості українських композиторів, захоплюватиме увагу дослідників, диригентів, виконавців, студентської молоді, шанувальників української музики.

24 листопада 2019 року в Дрогобичі відбулися дві знаменні події до ювілею митця. Насамперед – відкриття пам'ятної таблиці на фасаді будинку (на площі Ринок), де впродовж сорок років проживав митець Роман Сов'як, яку освятив митрофорний протоієрей Тарас Гарасимчук, парох парафії Пресвятої Трійці. Згодом в Народному домі відбувся Другий крайовий хоровий фестиваль імені Романа Сов'яка «Святися Україно вільна!», який зазвучав багатоголосим хором і був присвячений творчості Р. Сов'яка. Фестиваль зібрав

чимало творчих колективів зі Львова і Дрогобича. У концертній програмі, поряд з перлинами української класики і сучасної хорової музики, потужно прозвучали твори Р. Сов'яка, які власне, й викристалізували творчий імпульс, основні стильові ознаки композиторської спадщини митця, що полягають у міцній опорі на фольклорні традиції і патріотичні мотиви, мелодизмі, деталізації образності за допомогою цікавих фактурно-гармонічних засобів. Композитор постійно прагнув до збагачення тематики, шукав оригінальних композиційних вирішень драматургії, образного розвитку і розширення кола використаної сучасної поезії.

Висновки. Дрогобичани свято шанують ім'я свого побратима. Так на малій батьківщині митця, у селі Лішня, в грудні 2008 року було відслонено пропам'ятну таблицю на вітцівській оселі. 25 листопада 2012 року відбувся Перший крайовий хоровий фестиваль імені професора Романа Сов'яка, який став традиційним. У інституті музичного мистецтва захищено вже декілька дипломних й магістерських наукових робіт, присвячених маестро, опубліковано згаданий вище навчально-методичний посібник «Роман Сов'як: митець і людина». Безумовно, чекають на видання й твори, які знаходяться у рукописах. Проведені у ювілейний рік мистецькі заходи, стали достойним вшануванням пам'яті композитора і яскраво представили хорову творчість Р. Сов'яка у віночку скарбів української хорової музики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мартинів Л. Культурно-просвітницька діяльність Романа Сов'яка. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ, 2012-2013. Вип. 26-27. С. 116-120.
2. Роман Сов'як: митець і людина. Ред.-упор. Л. Філоненко, О. Німилович. Дрогобич: Посвіт, 2014. 248 с.
3. Рябокін О. Ми ж бо – одна кров! *Трибуна праці*. 1996. 30 листопада; *Свобода*. 1990. 28 вересня.
4. Сов'як Р. Соната для фортепіано ля-мінор. Ред.-упор., вст. ст. Л. Філоненко. Дрогобич: Посвіт, 2015. 24 с.
5. Сов'як Р. Остап Нижанківський / Ред. Р. Пастух. Стрий: Щедрик, 2019. 256 с.
6. Філоненко Л., Німилович О. Штрихи до науково-творчого портрета Романа Сов'яка – дослідника мистецької спадщини родини Нижанківських. *Стрийщина: історія і сучасність*. Стрий-Дрогобич: Посвіт, 2018. С. 217-242.
7. Фільц Б. Народна хорова капела «Бескид». *Народна творчість та етнографія*. 1984. № 6.
8. Шалата М. Пісенна муза Романа Сов'яка. *Година для праці настала...: статті, есеї*. Дрогобич, 1997. Кн. 1. С. 164-166.
9. Яцків О. Вчений, композитор, диригент. *Радянське слово*. 1990. 5 червня; *Сільські вісті*. 1990. 5 червня.

REFERENCES

1. Martyniv L. Cultural and educational activities of Roman Sowiak. *Bulletin of the Carpathian University. Art Studies*. Ivano-Frankivsk, 2012-2013. Vol. 26-27. p. 116-120. [in Ukrainian].
2. Roman Sowiak: artist and man. Edited: L. Filonenko, O. Nymylovich. Drohobych: Posvit, 2014. 248 p. [in Ukrainian].
3. Riabokin O. We are one blood!. *Tribune of Labor*. 1996. November 30; *Svoboda*. 1990. September 28. [in Ukrainian].
4. Sowiak R. Sonata for Piano in A Minor. Edited, ed. art. L. Filonenko. Drohobych: Posvit, 2015. 24 p. [in Ukrainian].
5. Sowiak R. Ostap Nizhankivsky. Edited: R. Pastuch. Striy: Shchedrik, 2019. 256 p. [in Ukrainian].
6. Filonenko L., Nymylovych O. Stroke to a scientific and creative portrait of Roman Sowiak – a researcher of the artistic heritage of the Nizhankivsky family. *Stryi region: history and modernity*. Stryi-Drohobych: Posvit, 2018. p. 217-242. [in Ukrainian].
7. Filts B. Beskid Folk Choir. *Folk creativity and ethnography*. 1984. № 6. [in Ukrainian].
8. Shalata M. Song Muse of Roman Sowiak. *The hour has come...: articles, essays*. Drohobych, 1997. Book. 1. p. 164-166. [in Ukrainian].
9. Yatskiv O. Scientist, composer, conductor. *The Soviet word*. 1990. June 5; *Village news*. 1990. June 5. [in Ukrainian].

Roman Sowiak's artistic palette (On the 80th anniversary of the birth)

L. P. Filonenko, O. M. Nymylovych

Abstract. The article deals with a biography and creative work of a scientist, researcher of the works of prominent Ukrainian composers, conductor, teacher and musical and public figure Roman Sowiak. The book about the original artist from Boikivshchyna, his Sonata for Piano in a-moll, as well as a republication of a R. Sowiak's of the monograph about Ostap Nyzhankivskyi are analysed. The musical-aesthetic analysis of the piano Sonata in a-moll by R. Sowiak, presented in the article, affirms that the composition of the great form is written in classical traditions with elements of romanticism. This work will be a significant contribution to the Ukrainian pianist concert and pedagogical repertoire.

Keywords: Roman Sowiak, conductor, scientist, composer, educational aids (handbook), piano sonata, choral festival.